

П. Г. Удхаус

Оттеглянето на Билсън
Тупалката

Театър „Роял“ в Лунидно се намира по средата на главната улица на този отвратителен град, а точно срещу мърлявия му главен вход има улична лампа. Докато я приближавах, забелязах застанал до нея човек. Беше едър мъж, а видът му показваше, че наскоро е имал изтощително преживяване. Целият беше покрит с прах и някъде беше загубил шапката си. При звука на моите стъпки той се обърна и лъчите на лампата разкриха познатите черти на моя стар приятел Стенли Федърстоунхо Ъкридж.

– Боже Господи! – възкликнах аз. – Какво правиш тук?

Беше изключено да халюцинирам. Това беше той – от плът и кръв. А какво правеше Ъкридж, тази волна птичка, в Лунидно, ми беше невъзможно да си представя. Разположен, както личи от името му, в Уелс, този град е мрачно, неприветливо и кално място, населено с яки и зли мъже с подозрителни очи и тридневни бради. След четиридесетминутен престой ми се струваше невероятно, че някой би могъл да живее тук освен по принуда. Ъкридж ме зяпна невярващо.

– Корки, стари друже! – възкликна той. – Това, дявол да го вземе, е най-удивителното събитие в световната история. Ти си последният човек, когото очаквах да видя тук.

– Аз също. Някакъв проблем ли имаш? – попитах аз, като огледах раздърпаниа му вид.

– Проблем? Проблем, и то какъв! – изсумтя Ъкридж и изненадата му отстъпи място на справедливо възмущение.

– Изхвърлиха ме!

– Изхвърлили са те! Кой? Откъде?

– От проклетия театър, момко. След като ми взеха парите, дявол да го вземе. Е, аз, разбира се, оказах съпротива, но въпросът е принципен. Корки, никога не тръгвай де търсиш справедливост, защото няма такава нещо под широкия небесен свод. Бях излязъл да глътна малко въздух след първото действие, а когато се върнах, някакъв сатана в човешки облик ми беше заел мястото. И само защото се опитах да вдигна този тип за ушите, цяла дузина наемни убийци налетяха изневиделица върху мен и ме изхвърлиха. Представи си само! Нещастна страна! Дявол да го вземе – гневно каза той с поглед, изпълнен с копнеж, – имам намерение да...

– Не бих го направил – опитах се да охладя ентузиазма му аз. – В края на краищата, има ли значение? Подобни неща се случват от време на време. Деловият човек ги подминава с усмивка.

– Да, но...

– Ела с мен да пийнем нещо.

Това предложение го накара да се разколебае. Желанието за бой угасна в погледа му и той за миг се замисли.

– Ти нямаше ли поне да хвърлиш една тухла през прозореца? – изпълнен със съмнения попита той.

– Не, не!

– Може би си прав.

Той ме хвана под ръка и ние прекосихме улицата по посока на светещите като приканващ маяк прозорци на близката кръчма. Кризата беше отминала.

– Корки – каза Ъкридж малко по-късно, като остави внимателно халбата си с бира на плотта, да не би поради възбудата си да разлее съдържанието ѝ. – Не мога да се начудя, направо не мога да се начудя на поразителния факт на твоята поява в този проклет град.

Аз обясних положението си. Присъствието ми в Луиндно се дължеше на факта, че вестникът, който понякога се възползваше от моите услуги като специален автор, ме беше изпратил да напиша по-пълнен и научно подплатен репортаж, отколкото техният местен кореспондент беше в състояние да съчини, за дейността на някой си Евън Джоунс, най-новият ентузиазизиран религиозен проповедник, радетел за възстановяване на старите обичаи, който периодично разпалваше страстите на миньорското население в Уелс. Неговото следващо и най-голямо събрание щеше да се състои на другата сутрин в единадесет часа.

– Но ти какво правиш тук? – попитах аз.

– Какво правя? – повтори Ъкридж. – Кой, аз ли? Е, къде другаде очакваш да бъда? Не си ли чул?

– Да чуя какво?

– Не видя ли афишите?

– Какви афиши? Пристигнах едва преди час.

– Скъпи ми стари друже! Е, в такъв случай, естествено, ти не си в течение на местните дела. – Той пресуши халбата си, въздъхна доволно и ме изведе на улицата. – Виж!

Ъкридж сочеше към един афиш с едри букви в червено и черно, който красеше страничната стена на Търговски център за дамски шапки „Бон Тон“. Системата на уличното осветление в Луиндно е дефектна, но все пак успях да прочета какво пише на него:

ОДФЕЛОУС ХОЛ

Специален мач в десет рунда ЛОЙД ТОМАС (Луиндно)

срещу БИЛСЪН ТУПАЛКАТА (Бърмъндзи)

– Ще се състои утре вечер – обясни Ъкридж. – И нямам нищо против да ти кажа, момко, че ще спечеля колосално състояние.

– Все още ли си мениджър на Тупалката? – попитах аз, учуден от тази непреклонна упоритост. – Смятах, че след последните два случая ти е дошло до гуша.

– О, този път сериозно ще се постарая. Поговорих бащински с него.

– Колко ще получи?

– Двайсет лири.

Така, сякаш бях изпил огромни количества шампанско под акомпанимента на оркестър, който свири много силно. Още преди проповедникът да заговори, настроението на околните беше смущаващо за човек с трезв ум, защото огромната тълпа беше започнала да пее химни веднага щом зае местата си. И макар че мнението, което си бях съставил за жителите на Луиндно, не беше високо, нямаше как да отрека вокалните им умения. Има нещо в уелския глас, когато подеме песен, което никой друг глас не притежава, нещо зловещо и изпитателно, което прониква в съзнанието на човека и сякаш го разбърква с кол. В добавка към това беше последвала и речта на Евън Джоунс.

Не ми трябваше дълго време, за да разбере защо този човек беше преминал през провинцията като пожар. Той притежаваше магнетизъм, искрена убеденост и глас на пророк, който плаче в пустошта. Пламенните му очи сякаш сезираха във всеки един от присъстващите в залата, а всеки път, когато спираше, около мен се надигаха въздишки и вопли като дим от пещ. Той приключи след повече от час, както с изненада установих след справка с часовника си. Аз премигнах като разбуден сомнамбул, поотърсих се, за да се уверя, че все още съм там и излязох. Докато вървях и се оглеждах за „Шапка и пера“, бях, както вече казах, в странно приповдигнато настроение и крачех в нещо подобно на унес, но внезапно глъч ме изтръгна ит мислите ми. Огледах се и видях табелата на „Шапка и пера“, окачена над една сграда от другата страна на улицата.

Това беше съмнителна кръчма в съмнителен квартал, а звуците, които се разнасяха от вътрешността ѝ, не биха чаресали на нито един миролюбив пешеходец. Чуваха се крясъци и звук от трошене на стъкло. Внезапно вратата га отвори и една позната фигура бързо се измъкна навън. Миг по-късно на прага се появи жена.

Тя беше дребна, но държеше най-голямата и страховита бърсалка,

която съм виждал. От тази бърсалка се стичаше мръсна вода и докато женицата я размахваше заплашително, мъжът, след като погледна тревожно през рамо, продължи бързешком по пътя си.

– Здравейте, мистър Билсън! – казах аз, когато той се стрелна край мен.

Може би това не беше най-удачният момент да подема светски разговор с него. Той не показва никакво желание да спре. Изчезна зад ъгъла, а жената с няколко вдъхновени слова размаха победоносно бърсалката си и отново влезе в кръчмата. Продължих да вървя и след малко една едра фигура се измъкна предпазливо от съседната малка уличка и закрачи редом с мен.

– Не те познах, мистър – рече с извинителен тон мистър Билсън.

– Очевидно доста бързахте – съгласих се аз.

– Р-р-р! – каза мистър Билсън и за известно време изпадна в дълбокомислено мълчание.

– Коя – попитах аз може би малко нетактично – беше тази ваша приятелка?

Мистър Билсън доби смутен вид. Съвсем ненужно, по мое мнение. Дори героите могат с пълно основание да треперят пред бърсалка, размахана от разгневена жена.

– Излези от задната стая – смутено каза той. – Почна да крещи, като видя к'во съм направил. Не мож' удари жена – кавалерски обясни мистър Билсън.

– Разбира се, че не – съгласих се аз. – Но какъв беше проблемът?

– Извърших дубро дело – добродетелно заяви мистър Билсън.

– Добро дело?

– Излях им бирите.

– Чии бири?

– Ами сичките им бири. Влязох и вътре имаше доста грешни хора, дете се наливах с бира. И аз ги излях. Сичките. Тръгнах по масите и им излях бирите една подир друга. Тез бедни грешници бая са изненадаха – каза мистър Билсън с, както ми се стори, тържествуваща усмивка.

– Лесно мога да си го представя.

– Хъ?

– Казвам, сигурен съм, че са били изненадани.

– Р-р-р! – отвърна мистър Билсън. Той се намръщи. – Бирата – продължи с хладна непреклонност той – е лошо нещо. Греховна е, де, бирата. Жили като змия и хапе като проклета усойница.

Устата ми се навлажни. Тъкмо такава бира търсех из страната

години наред. Помислих си, обаче, че не е благоразумно да го споделям. Поради някаква причина, която не можех да проумея, моят спътник, който някога обичате бирата не по-малко от всеки друг, очевидно беше изпълнен с новодобита пуританска неприязън към тази напитка. Реших да сменя темата.

– С нетърпение очаквам участието ви в мача довечера.

Той ме изгледа безизразно.

– Мойто?

– Да, в Одфелоус Хол.

Той поклати глава.

– В никакъв Одфелоус Хол няма да се бия – отвърна той. – Нито в Одфелоус Хол, нито нейде другаде ши са бия, нито довечера, нито друга вечер. – Той се замисли дълбоко и след малко, очевидно стигнал до заключение, че последното му изречение може да бъде подсилено с прибавянето на отрицание, добави „Не!“.

И след като каза това, той внезапно спря и настръхна като ловджийско куче, надушило свежа следа. Аз вдигнах поглед, за да видя какъв интересен предмет край пътя беше привлякъл вниманието и забелязах, че стоим под табелата на друга кръчма, на която пишеше „Синия глиган“. Прозорците й бяха гостоприемно отворени и през тях долиташе мелодичното подрънкване на чаши. Мистър Билсън облиза устни с мълчаливо задоволство.

– Прущавай, мистър – каза той и неочаквано ме остави сам.

Единствената ми мисъл в момента беше да намеря Ъкридж колкото може по-бързо, за да го известя за този зловещ развой на събитията. Защото бях дълбоко разтърсен. Нещо повече, аз бях разтревожен и притеснен. При положение, че беше една от звездите в специален, десетрундов мач, който трябваше да се състои тази вечер, отношението на мистър Билсън ми се стори странно, да не кажа обезпокоително. Ето защо, въпреки внезапния трясък и гълчава от вътрешността на „Синия глиган“, които ме приканваха да спра и видя какво става, аз поех бързо напред и нито спрях, нито се ослушах, докато не стигнах до стъпалата пред Карлиън стрийт номер седем. Най-сетне, след като продължителното ми звънене и чукане накара някаква жена в напреднала възраст да отвори вратата, намерих Ъкридж да лежи върху кушетка с дамска от росхар в далечния ъгъл на всекидневната.

Веднага му разказах обезпокоителните новини. Щеше да бъде загуба на време, ако се опитам да му ги поднеса постепенно.

– Току-що срещнах Билсън – казах аз – и по всичко личи, че е

изпаднал в доста странно настроение. Всъщност, със съжаление трябва да кажа, старче, че той остави у мен впечатлението...

– Че няма да се бие довечера? – каза Ъкридж с необяснимо спокойствие. – Точно така. Няма. Преди малко дойде тук да ми каже. Това, което ми харесва у него, е внимателното му отношение към всички заинтересовани. Той не иска да попречи на ничии планове.

– Но какво е станало? Да не би да се оплаква, че ще получи само двацет лири?

– Не. Той мисли, че боксирането е греховно.

– Какво?

– Това е положението, Корки, мойто момче. Като последни глупаци го изпуснахме от поглед за секунда тази сутрин и той се завлякъл на онова религиозно събрание. Излезе след лека и здравословна закуска да се помотае, както каза, и преди половин час се върна нов човек. Дълбоко загрижен за ближните, проклет да е! С гаден пророчески блясък в очите. Каза ни, че според него боксирането било греховно и после хукна да разнася Словото.

Бях потресен до дъното на душата си. Уилбърфорс Билсън – неравниният, но своенравен Билсън Тупалкаса, не беше най-идеалният боксьор за менажиране, но досега никога не беше прекривал границата. Дребните проблеми, които създаваше на своя мениджър, можеха да бъдат преодолявани с търпение и такт. Но не и този. Психологията на мистър Билсън беше за мен като отворена книга. Той притежаваше ограничен ум, способен да побере не повече от една идея в даден момент, а освен това беше неотстъпчив като всеки простодушен човек. Въпреки всички аргументи, той оставаше непреклонен. Всички усилия на здравия разум да проникне в тази твърда глава, оставаха напразни. При това положение на нещата не можех да си обясня странното спокойствие на Ъкридж. Бях удивен от силата на духа, която проявяваше в този труден час.

Следващата забележка обаче ми даде нужното обяснение.

– Ще използваме заместник.

Изпитах облекчение.

– О, значи имате заместник? Извадили сте късмет. Къде го намерихте?

– Всъщност, момко, реших довечера да изляза аз.

– Господи!

– Това е единствената възможност, мойто момче. Няма друг начин.

Изгледах го втрещен. Дългогодишното ми приятелство със С. Ф.

Ъкридж ме беше имунизирало срещу всички безумства, които би могъл да направи, но това ми дойде твърде много.

– Нима искаш да ми кажеш, че сериозно възнамеряваш да излезеш на ринга довчера? – извиках аз.

– Абсолютно нормално делово начинание, старче – решително отвърна Ъкридж. – Аз съм в отлична форма. Бях спаринг партньор на Билсън всеки ден, докато тренираше.

– Да, но...

– Истината, момко, е, че ти нямаш никаква представа за моите възможности. Вярно е, че напоследък се поотпуснах и дори, може да се каже, позагубих предишната си енергия, но, дявол да го вземе, докато пътувах с онзи товарен кораб, не минаваше седмица без да се сбия сериозно с някого. Всичко беше позволено – каза Ъкридж, припомняйки си с удоволствие безгрижното си минало – с изключение на хапане и удари с бутилки.

– Да, но сега става дума за професионален боксьор!

– Е, за да бъда съвсем точен, момко – каза Ъкридж, като изведнъж изостави позата на герой и заговори поверително, – срещата ще бъде предварително уредена. Изи Превин се срещна с мениджъра на онзи Томас и се разбраха по джентълменски. Мениджърът, първокласен кръвопиец, настоява да платим на неговия човек още двайсет лири след срещата и просто няма как да откажем. В замяна на това Томас е съгласен да манкира усърдие в продължение на три рунда, в края на който период, момко, ще ме удари леко по главата и аз ще падна в нокаут като истински губещ. Освен това аз имам право да го ударя здраво – веднъж – стига да не е по носа. Виждаш, значи, как с малко такт и дипломация всичко се подрежда и няма недоволни.

– А какво ще стане, ако публиката си поиска парите обратно, когато разбере, че ще гледа заместник?

– Скъпи ми стари друже – запротестира Ъкридж, – нима предполагаш, че човек с делови ум като моя е пропуснал тази възможност? Разбира се, че аз ще се боксирам като Билсън Тупалката. Никой в града не го познава. Аз съм здрав, едър мъж, тежка категория като него самия. Не, момко, колкото и да ровиш, не можеш да откриеш слабо място в плана.

– И защо не можеш да го удариш по носа?

– Не знам. Понякога хората имат странни капризи. А сега, Корки, мойто момче, мисля, че е по-добре да си тръгваш. Трябва да си почивам.

Одфелюс Хол беше започнал да се пълни, когато пристигнах там

същата вечер. Всъщност, по всичко личеше, че любителите на спорта в Лунидно ще я препълнят до покрива. Наредих се на опашката пред касата и след като извърших необходимата транзакция, влязох и се отправих към съблекалните. Най-накрая, след продължително обикаляне из лабиринт от коридори, открих Ъкридж, пременен за ринга и загърнат с познатата жълта мушама.

– Залата ще бъде пълна – казах аз. – Народът приижда на тълпи.

Той прие тази информация с учудваща липса на ентузиазъм. Погледнах го загрижено и се разтревожих от отчаяния му вид. Това лице, което сияеше победоносно при последната ни среща, беше бледо и безжизнено. Тези очи, в които обикновено светеше пламъка на неугасим оптимизъм, изглеждаха унили и изтерзани. Докато го наблюдавах, той сякаш се разбуди от унеса, в който беше изпаднал, протегна ръка към ризата си, която висеше наблизко па една кукичка и започна да я облича през глава.

– Какво става? – попитах аз.

Главата му се подаде от ризата и той ме погледна изтерзано.

– Тръгвам си – кратко обяви той.

Тръгваш си? Как така си тръгваш? – Опитах се да разсея онова, което взех за пред стартова треска. – Всичко ще бъде наред.

Ъкридж се изсмя горчиво.

– Щом ударят гонга, ще забравиш тълпата.

– Не е работата в тълпата – каза глухо Ъкридж, докато надяваше панталоните си. – Корки, старче – продължи сериозно той, – ако някога почувстваш как гневът те обзема до такава степен, че искаш да удариш някой непознат на публично място, опитай се да се сдържиш. Нищо няма да постигнеш по този начин. Този тип Томас беше тук преди малко с мениджъра си, за да уговорим последните подробности. Именно той е човекът, с когото имах неприятности снощи в театъра!

– Онзи, когото си измъкнал от мястото за ушите? – ахнах аз. Ъкридж кимна.

– Веднага ме позна, проклет да е, и ако не беше мениджърът му, много свестен човек, когото харесах, веднага щеше да се нахвърли върху мен.

– Мили Боже! – промълвих аз ужасен от този страховит развой, като същевременно си мислех колко характерно беше за Ъкридж, когато имаше на разположение цял град хора, с които да се заяжда, да избере единствения професионален боксьор сред тях. В този момент, докато Ъкридж завързваше лявата си обувка, вратата се отвори и влезе някакъв

мъж.

Новодошлият беше нисък, мургав, с малки блестящи очи и по непоринуденото приятелско държание и факта, че когато заговори, допълваше думите си с жестове, заключих, че това трябва да е мистър Изи Превин, отскоро подвизаващ се като Айзък О'Брайън. Той беше възплещение на самата бодрост.

– И – каза той с ненавременна жизнерадост, – как е момчето?

Момчето го изгледа раздразнено.

– Залата – продължи мистър Превин с почти лиричен възторг – е абсолютно пълна. Натъпкана, препълнена и задръстена. Висят от покрива за клепащите. Всичко ще бъде за чудо и приказ.

Предвид обстоятелствата, той едва ли би могъл да използва по-неподходящ израз. Ъкридж потръпна мъчително, после заговори без всякакво колебание.

– Няма да се бия!

Жизнерадостта на мистър Превин се стопи като сняг през април. Пурата падна от устата му, а кръглите му очички изведнъж заблестяха смяяно.

– Какво искаш да кажеш?

– Случило се е нещо твърде неприятно – обясних аз. – Изглежда този Томас е човекът, с когото Ъкридж е имал неприятности в театъра снощи.

– Какъв Ъкридж? – прекъсна ме мистър Превин. – Това тук е Билсън Тупалката.

– Разказах на Корки всичко – каза Ъкридж през рамо, докато завършваше дясната си обувка. – Стар мой приятел е.

– О! – възкликна мистър Превин с облекчение. – Разбира се, щом мистър Корки е твой приятел и е на ясно, че всичко това е поверително и не трябва да се разгласява, добре. Но какви са тези приказки от теб? Нищичко не разбирам. Какво искаш да кажеш с това, че няма да се биеш? Разбира се, че ще се биеш.

– Томас е бил току-що тук – казах аз. – Двамата с Ъкридж са се сдърпали снощи в театъра и Ъкридж естествено се страхува, че този тип ще се отметне от уговорката.

– Глупости – каза мистър Превин с такъв вид, сякаш се опитваше да успокои непослушно дете. – Няма да се отметне от уговорката. Обеща, че няма да играе грубо и няма да играе грубо. Даде ми джентълменска дума.

– Той не е джентълмен – мрачно заяви Ъкридж.

– Глупости!

– Ще се измъкна оттук колкото мога по-бързо!

– Помисли си! – изтена мистър Превин. – Пълно е с прекрасна публика, натъпкана като сардини, в очакване на началото. Нима очакваш от мен да изляза и да им кажа, че няма да има среща? Учудваш ме! – каза мистър Превин, като се опита да въздейства на гордостта му. – Къде е твоят мъжествен дух? Голям, плещест мъжага като теб, който е участвал в какви ли не побои на времето...

– Не – хладно посочи Ъкридж – и с професионални боксьори, които ми имат зъб.

– Той няма да те нарани.

– Няма да има такава възможност.

– На ринга с него ще се чувстваш приятно и уютно, все едно играеш на топка с малката си сестричка.

Ъкридж отвърна, че нямал малка сестричка.

– Но помисли! – замоли го мистър Превин, като пръхтеше край него като тюлен. – Помисли за парите! Даваш ли си сметка, че ще трябва да ги върнем всичките, до последното пени?

На лицето на Ъкридж премина болезнен спазъм, но той продължи да закопчава яката си.

– И не само това – продължи мистър Превин. – Тия бабаити ще бъдат толкова разгневени, когато чуят, че няма да има среща, че направо ще ме линчуват.

Ъкридж не се разтревожи от тази възможност.

– И теб също – добави мистър Превин.

Ъкридж се сепна. Тази теория изглеждаше правдоподобна, но той очевидно не се беше сетил за нея до този момент. Затова се спря разколебан. В този миг в съблекалнята влезе забързан мъж.

– Какво става? – попита нервно той. – Томас е на ринга от пет минути. Готов ли е твоят човек?

– След половин минута – каза мистър Превин и се обърна многозначително към Ъкридж. – Нали така? Ще бъдеш готов след половин минута?

Ъкридж кимна сломено. Без да продума, той свали ризата, обувките и яката, разделяйки се с тях сякаш бяха стари приятели, които не очаква отново да види. Хвърли замислен поглед към мушамата си, праметната самотно върху един стол. След това, подобно на погребална процесия, ние поехме по коридора, който водеше към главната зала. До нас достигна шум от множество гласове, изведнъж блесна ярка светлина и ние

се озовахме там.

Трябва да призная, че любителите на спорта от Луниндно бяха съвсем безпристрастни хора. Макар че не познаваха Ъкридж, когато се качи на ринга, те го посрещнаха отлично. И неговата потиснатост сякаш за миг се изпари, защото шумните аплодисменти имат свойството да оказват тонизиращо въздействие. По изопнатите му устни заигра слаба доволна усмивка и аз си мисля, че тя щеше да прерасне в стеснително ухилване, ако в този миг не беше съзрял вдъхващия страхопочитание мистър Томас, който се извисяваше внушително срещу него. Видях как примигна като човек, който, мислейки си разсеяно за разни неща, изведнъж се блъсва в улична лампа, и отново възвърна нещастния си вид.

Сърцето ми се късаше за него. Ако с помощта на моите дребни спестявания в банката той можеше мигом да се озове в безопасност в лондонската си квартира, бих му ги предложил безрезервно. Мистър Превин беше изчезнал, оставяйки ме да стоя до ринга и тъй като никой не възрази срещу това, аз останах там, загледан в огромната маса от кости и мускули, която представляваше Лойд Томас. Определено имаше много за гледане.

Мистър Томас беше, според мен, от онези мъже, на които не им личи колко са едри, когато са облечени в дрехи – защото иначе не можех да проумея как дори фактът, че е отнел мястото му, би могъл да накара Ъкридж да си послужи с насилие срещу него. В оскъдното облекло, предназначено за ринга, той изглеждаше като човек, от когото всеки би изтърпял смирено всяка обида. Беше висок над метър и осемдесет и навсякъде, където у един мъж се очакваше да пращи от мускули, той пращеше от мускули. За миг тревогата ми за Ъкридж се примеси със съжаление, че никога няма да имам случай да видя този мускулест индивид в действие с мистър Билсън. Битката, помислих си аз, щеше да си струва пътя дори до Луниндно.

Междувременно съдията представи главните действащи лица по краткия, впечатляващ маниер на всички съдии. След това се отдръпна и откъм далечната част, сякаш вестител на лоша поличба, прозвуча гонг. Мъжagата Томас, борейки се, както ми се стори, с обзелите го силни емоции, тръгна тежко към центъра на ринга.

В настоящите спомени за една ярка и изпъстрена с променливи успехи кариера, аз най-често описвам Стенли Федърстоунхо Ъкридж като проникателен мислител. Сега щях да си спомня, че освен всичко друго, той беше и човек на действието. Още докато мистър Томас се тътреше към него, левият му юмрук се стрелна и с глух звук се стовари върху

ребрата на противника му. Накратко, в деликатна и трудна ситуация, Ъкридж се държеше съвсем адекватно, което ме изненада. Колкото и голямо да беше нежеланието му да участва в това състезание, щом склони, той започна да се бие мъжки. Някъде към средата на първия рунд си дадох сметка каква беше истината. Колкото и засегнат да беше мистър Томас, джентълменското споразумение все още беше в сила. На думата на Томас можеше да се вярва безрезервно. Колкото и силна да беше неговата неприязън към Ъкридж, след като беше обещал, че през първите три рунда ще удря леко и ще се въздържа, той възнамеряваше да се придържа към договорката. Вероятно в промеждутъка между посещенията му в съблекалнята на Ъкридж и появата му на ринга мениджърът му си беше поговорил сериозно с него. Дали досегашното му държане се дължеше на авторитета на неговия мениджър или пък на собствения му благороден характер, не знам, но не можех да оспоря факта, че той се отнасяше към Ъкридж със забележителна въздържаност и последният се добра до своя ъгъл на ринга след края на първия рунд на практика непокътнат.

И именно това му изигра лоша шега в края на краищата. Едва гонгът беше възвестил началото на втория рунд, когато той изскочи от своя ъгъл с повишено самочувствие и заподскача около мистър Томас като дървиш.

Можех да прочета мислите му, сякаш ги беше изговорил. Беше съвсем ясно, че той не бе успял да проумее истинското положение на нещата. Вместо да оцени въздържаността на своя противник и да му бъде благодарен за нея, той беше изпълнен с престъпна гордост. Пред мен, мислеше си той, стои мъж, който определено ми има зъб – и, по дяволите, изобщо не успя да ме удари както трябва. Което говореше, че той, Ъкридж, е в по-добра форма, отколкото беше предполагал и може да покаже на многобройните почитатели на спорта нещо, което си струва да се види. Резултатът от всичко това беше, че докато един разумен човек би схванал ситуацията от пръв поглед и би се опитал да покаже благодарността си, давайки предпазлив отпор на мистър Томас, шепнейки успокоителни комплименти в ухото му при всеки клинч, в опит се да положи основите на една красиво приятелство преди срокът на джентълменското споразумение да изтече, Ъкридж извърши най-непростимото. За миг в центъра на ринга произтече леко финтиране, после се чу рязко изплющяване, последвано от изненадано скимтене и мистър Томас, с постепенно наливащи се с кръв очи, се отпусна на въжетата и започна да си мърмори на уелски.

Ъкридж го беше праснал по носа.

И отново трябва да отдам дължимото на безпристрастната публика на Луиндно. Удареният беше един от тях може би дори любимият син на Луиндно – и въпреки това постижението на госта бе възнаградено с неподправен възторг. Прозвуча вик, сякаш Ъкридж беше направил на всеки един от присъстващите лична услуга. Викът продължи, докато той енергично приближаваше своя противник, и – за да покажа колко непредубедена е публиката в Луиндно и напълно лишена от пристрастия – стана два пъти по-силен, когато мистър Томас, размахал юмрук като свински бут, трясна Ъкридж и го повали по гръб. Каквото и да се случваше, при положение, че включваше достатъчно насилие, изглежда доставяше удоволствие на тази толерантна публика.

Ъкридж с мъка се надигна на коляно. Сетивата му бяха замъглени от този неочакван удар, около петнадесет пъти по-силен от онези, които беше получавал от началото на мача, но той беше човек с висок дух. Без значение колко смирено отстъпваше пред заплашителната си хазайка или чевръсто се шмуговаше из някоя странична уличка при вида на някой приближаващ кредитор, бойният му дух никога не го напускаше, когато ставаше дума за схватка между двама мъже, в която няма замесен финансов елемент. Той с мъка се изправи, докато мистър Томас, вече определено забравил джентълменското споразумение, кръжеше край него с готови юмурици, възпиран единствено от факта, че ръкавиците на Ъкридж все още докосваха пода.

Именно в този напрегнат миг, някакъв глас прошепна в ухото ми:

– Половин момент, мистър!

Една ръка леко ме избута настрани. Нещо едро скри светлината от погледа ми. И Уилбърфорс Билсън, провирайки се между въжетата, изпъзла на ринга.

За целите на летописеца беше добре, че в първите няколко мига след тази смайваща случка публиката изпадна в изумено мълчание. В противен случай щеше да бъде трудно да търся мотиви и да обяснявам скрити причини. Според мен зрителите бяха или твърде изненадани, за да за крещят, или за няколко кратки секунди си помислиха, че мистър Билсън представлява авангард на отряд от цивилни полицаи, които всеки момент щяха да нахлуят в залата. Факт е, че в продължение на минута те останаха безмълвни и мистър Билсън успя да каже онова, крето искаше.

– Боксирането – изрева мистър Билсън – не е праведно!

Откъм публиката се разнесе притеснено шумолене.

Съдията колебливо подвикна:

– Ей! Ей!

– Греховно е – обясни мистър Билсън с глас, подобен на сирена, която предупреждава корабите в дъждовно и мъгливо време. Речта му беше прекъсната от мистър Томас, който се опитваше да го заобиколи и да нападне Ъкридж. Тупалката леко го бутна назад.

– Гуспуда! – изрева той. – Аз също бях побойник! Удрял съм мъже, когато съм бил ядосан. Р-р-р, аха. Ама получих просветление. О, братя мои...

Никой не успя да чуе следващите му думи. С изненадваща внезапност смразяващата тишина се стопи. Навсякъде из залата наскочаха изпълнени с възмущение посетители, които държаха да изложат мнението си за ставащото.

Съмнявам се обаче, че дори и да му бяха дали възможност да продължи речта си, мистър Билсън щеше да говори по-дълго, защото в този момент Лойд Томас, който гризеше връзките на ръкавиците си с вид на човек, чието търпение е изчерпано, изведнъж захвърли тези пречки, предпочитайки в замяна по-свободната самоизява и като пристъпи с големи ръце, удари силно мистър Билсън в ченето.

Мистър Билсън се обърна. Виждаше се, че е засегнат, но повече душевно, отколкото физически. За миг той сякаш не беше сигурен какво да направи. После обърна и другата страна.

Кипящият от гняв мистър Томас удари и нея. Сега вече Уилбърфорс Билсън преодоля своята нерешителност и съмнения. Той очевидно сметна, че е направил всичко, което би могло да се очаква от един пацифист. Човек има само две страни. Той протегна подобната си на мачта ръка, за да блокира трети удар, контрира с точност и дух, които запратиха нападателя му с олюляване към въжетата, след което свали бързо сакото си и се захвана за работа с онова непросветлено усърдие, което го беше направило несъмнен любимец на публиката в стотици пристанища. А аз внимателно подхванах Ъкридж, докато падаше от ринга и бързо го подбрах по коридора към неговата съблекалня. Бих дал какво ли не, за да остана и наблюдавам суматохата, която обещавахе да се превърне в битката на всички времена, ако полицията не се намесеше, но задълженията на приятелството винаги са стояли на първо място за мен. След десетина минути обаче, когато Ъкридж, измит, облечен и възстановен възможно най-близо до нормалното състояние, което може да постигне човек, изпитал цялата тежест на Лойд Томас в някоя жизненоважна точка на тялото си, протягаше ръка към своята мушама, през

междинните врати долетя вик, който беше толкова завладяващ, та моят спортен дух отказа да го пренебрегне.

– Връщам се след минутка, старче – казах аз.

И пришпорван от този все по-гръмовит рев, аз препуснах обратно към залата.

В промеждутъка, докато помагах на моя пострадал приятел, в залата очевидно бяха успели да въведат известно благоприличие. Конфликтът беше загубил първоначалната си бурна невъздържаност. Поддръжниците на благоприличното начало в спора бяха успели да придумат мистър Томас да надене ръкавиците си, бяха успели да намерят един чифт и за Тупалката. Освен това беше ясно – възникналият конфликт се ръководеше от етикета на турнира, защото бяха определили рундове и един от тях току-що беше свършил. Мистър Билсън седеше отпуснат на един стол в своя ъгъл, а секундантите се грижеха за раните му. В другия ъгъл се извисяваше мистър Томас. Дори един поглед към двамата мъже беше достатъчен, за да добия представа какво беше предизвикало внезапният страховтен изблик на ентузиазъм сред патриотите на Луинидно. В последните секунди на рунда, който току-що беше приключил, местният син очевидно категорично беше излязъл напред по точки. Може би някой случаен удар беше успял да си проправи път през гарда на Тупалката, оставяйки го открит и беззащитен за последната атака. Той седеше безсилно отпуснат в ъгъла си и имаше вид на човек, чиито моменти са преброени. Очите му бяха затворени, устата му зееше отворена и цялата му фигура говореше за изтощение. Мистър Томас, напротив, беше подпрял ръце на коленете си, приведен нетърпеливо напред, сякаш тази формалност – почивката между рундовете – дразнеше неговия властен дух.

Гонгът прозвуча и той скочи от мястото си.

– Момко! – прошепна измъчен глас и една ръка ме хвана за лакътя.

С крайцеца на окото си забелязах, че Ъкридж е застанал до мен. Аз се отърсих от него. Моментът не беше никак подходящ за разговор. Цялото ми внимание беше насочено към онова, което ставаше на ринга.

– Чуваш ли, момко?

Положението там беше стигнало онзи етап, когато публиката губи самоконтрол – силните мъже се качват върху столовете си, а слабите мъже крещат: „Сядай!“ Във въздуха витаеше онова наелектризиращо вълнение, което предшества всеки нокаут.

И в следващия момент нокаутът дойде. Ала не Лойд Томас нанесе последния удар. Уилбърфорс Билсън, гордостта на Бърмъндзи, който само миг преди това се клатеше под ударите на своя противник като

стар негоден кораб под напора на ураган, беше открил някакъв мистериозен източник на енергия, който му помогна да нанесе онзи последен удар, който печели битки. Той се издигна нагоре, профуча право към целта си и посредством изумителен, чудотворен ъперкът изпълни своята задача. Това беше последната дума. Всеки друг по-лек удар любимият син на Луинидно можеше да понесе с твърдост, защото тялото му сякаш беше направено от тик, неподатливо на повечето неща с изключение на динамита. Но това беше финалът. Той не остави място за спор, нито за отбягване. Лойд Томас се завъртя, описа пълен кръг, отпусна ръце и бавно рухна на пода.

От публиката се разнесе див вик, а после настъпи тържествена тишина. И в тишината гласът на Ъкридж отново прозвуча в ухото ми.

– Слушай, момко, този проклет Превин е избягал с цялата сума от постъпленията.

В малката всекидневна на Карлиън стрийт номер седем беше тихо и тя изглеждаше тъмна. Това се дължеше на факта, че Ъкридж беше доста едър и вземаше толкова навътре ударите на Съдбата, че когато нещо се провалеше, мрачното му настроение сякаш изпълваше стаята като мъгла. В продължение на няколко минути след завръщането ни от Одфеловус Хол никой от двамата ни не проговори. Ъкридж беше изчерпал речниковия си запас по адрес на мистър Превин; що се отнася до мен, нещастие ми се струваше толкова огромно, че съчувствените ми слова дойдоха да изглеждат като подигравка.

– Току-що си спомних още нещо – глухо каза Ъкридж, като се размърда на канапето.

– Какво е то? – тихо и съчувствено попитах аз.

– Този тип Томас. Той трябваше да получи още двайсет лири.

– Не мисля, че ще си ги поиска.

– Ще си ги поиска и още как – мрачно каза Ъкридж. – Като се изключи факта, дявол да го вземе – продължи той и в гласа му внезапно се прокрадна оптимистична нотка – че не знае къде се намирам. Бях забравил това. Имахме късмет, че се изнесохме от онази зала преди да ме спипа.

– Мислиш, че Превин, когато е уговарял подробностите с мениджъра на Томас, не е споменал къде сте отседнали?

– Малко вероятно. Защо да го прави? Поради каква причина?

– Един джентълмен иска да се срещне с вас, сър – монотонно произнесе жената в напреднала възраст от вратата.

Джентълменът влезе. Беше мъжът, който беше дошъл в

съблекалнята да съобщи, че Томас е на ринга; и макар че тогава не ни бяха представили един на друг, не ми трябваше слабия стон на Ъкридж, за да разбере кой е.

– Мистър Превин? – каза той. Беше енергичен мъж, с прями обнос-ки и пряма реч.

– Не е тук – отговори Ъкридж.

– И вие ще свършите работа. Вие сте негов съдружник. Дойдох за онези двайсет лири.

Настъпи мъчително мълчание.

– Няма ги – каза Ъкридж.

– Какво няма?

– Парите, дявол да го вземе. И Превин го няма. Офейка.

Погледът на мъжа стана неприятен. Макар че светлината в стаята беше слаба, тя беше достатъчна, за да видим израза на лицето му и този израз в никакъв случай не беше любезен.

– Това не ми върши работа – каза той с металически нотки в гласа.

– Виж сега, стари друже...

– Този номер няма да мине. Искам си парите или ще извикам поли-цай. Хайде!

– Но, човече, бъди разумен.

– Сгреших, като не ги прибрах предварително. Сега обаче ще ги взема. Давай ги.

– Но аз ти казах, че Превин офейка!

– Наистина е офейкал – вметнах аз, като се опитах да помогна.

– Точно така, мистър – прозвуча глас откъм вратата. – Срещнах го, когато се измъкваше.

Беше Уилбърфорс Билсън. Той стоеше на прага като човек, който не е сигурен как ще го приемат. Целият му вид сякаш молеше за извине-ние. На лявата му буза имаше синина, а едното му око беше затворено, но не се виждаха други следи от скорошния сблъсък на ринга.

Ъкридж се беше втренчил в него така, сякаш всеки момент очите му сяха да изхвъркнат от орбитите.

– Ти си го срещнал – простена той. – Наистина ли го срещна?

– Р-р-р! – каза мистър Билсън. – Като идвах към залъта. Видях го кат тъпчеше парите в малко чанте и сетне се изниза бързо.

– Господи! – извиках аз. – Не се ли сетихте какво е намислил?

– Р-р-р! – съгласи се мистър Билсън. – Нивга не ми е харесвал.

– Защо тогава, ти, беден малоумник – изрева Ъкридж, – не го спря, за Бога?

– Изобщо не се сетих – призна извинително мистър Билсън.

Ъкридж се изсмя грозно.

– Направо му забих един в мутрата – продължи мистър Билсън – и му взех малкото чанте.

Той постави на масата малко очукано куфарче, което, докато го побутваше към нас, подрънкваше мелодично; после с вид на човек, престанал да се тревожи за дреболии, пое към вратата.

– Ще ме прущавате, гуспуда – каза Билсън Тупалката със съжаление. – Не мога да остана. Трябва да вървя да разнасям светлината.

КРАЙ

© 1923 П. Г. Удхаус
© 2005 Тодор Кенов, превод от английски

P. G. Wodehouse
The Exit of Battling Billson, 1923

Сканиране и разпознаване: Бамбо, 2006

Публикация:

ЪКРИДЖ. 2005. Изд. Кронос, София. Превод: от англ. Тодор Кенов. Формат: 20 см.
Страници: 256. ISBN: 954-8516-97-7

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2164>]